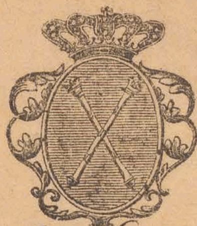

Historia Poloniae
Sigismundus I.

Vitellii Erasmi: Oratio in celeberrimo Augustensi Conventu ad Caesarem Maximilianum habita die XX. Aug. 1518.

ORATIO PER. R. PATREM DOMINUM ERASMUM VITELLIUM EPICOPUM PLOCEN. IN CELEBERRIMO AUGUSTEN. CONVENTU AD CESAREM MAXIMILIANUM NOMINE VICTORIOSISSISMI REGIS POLONIE SIGISMUNDI HABITA CORAM OMNIBUS SACRI IMPERII ELECTORIBUS PLURIMISQUE GERMANIE PRINCIPIBUS DIE VENERIS .XX. AUGUSTI. ANNO DOMINI M.D..XVIII.

ASSISTEBANT EIDEM MAGNIFICI DUO ALII ORATORES. D. RAPHAEL CASTELLANUS LENDENSIS ET BOGUSLAUS LITUANIE MARSCHALCUS.

ILLVSTRI DOMINO ERASMO ROTHERODAMO VTRIVSQVE LITTERATVRE PRINCIPI ET Theologorum duci. Iacobus Spiegel Seleſtadien imperialis ſecretarius. S. P. D.

PRo inuictiſſimo Polonie rege Sigiſmundo/qui non multos ante annos & menſes. maxima victoria in Hamaxobitas(quos ipſi Moſchos appellant)& Scythas(quos Tartaros dicunt) potitus eſt. Reuerendiſſimus domin⁹ Eraſmus vitellius epiſcopus Plocenſis. ſingulari integritate vite, raraqꝫ doctrina, Romanaqꝫ facundia inſignis. vel eo mihi nomine precipue colendus, quia cognominis/ de te perqꝫ egregiam frequenter facit mentionem. Primam(vt aulic⁹ aulico vtar verbo) audientiam coram Ceſare, ſacri imperiꝭ electorib⁹ oĩbus, et ceteris Germaniarũ principib⁹, proceribuſqꝫ obtinuit. Sic ornate ſic grauiter orauit/ vt ad intima vſqꝫ precordia auditorum/vehementia ſententiarum penetrauerit, pluresqꝫ ad fletum concitauit/ ei vero docto ſimul & facundo/ omnes docti & eloquentes palmam tribuunt. Aderant enim viri nõ pauci/tum exquiſite docti/tum in iudicando nares emunctiſſime. Antiſtes Tergeſtinus Peutinger⁹. Huttenus. Bartholinus. Spalatinus. & Stabius ille in nullo doctrine genere non verſatus. Henricus Stromer medicus, & Laurentius Zochus iuriſconſultus Cardinalis Maguntini florentiſſimi principis cancellarius. Igitur facta mihi primum pre ceteris elegantiſſime huius orationis copia. Quia digna multorum lectione viſa fuit eruditorum calculo/& ab omnibus deſiderata/imprimendam curaui, ſub auguſto tuo nomine / ꝙ omnia pietate ſacra iure ſibi vendicat / quam haud ſubducto ſupercilio accipere digneris. Non dubito quin vt audientibus lachrimas commouit, ita hec eadem legentibus magis copioſas excutiet/ & in rem chriſtianam propenſiores eorum animos reddet, Valere tecũ bene Rhenanũ vere beatum cupio, quẽ animo mecum circumfero/vtriqꝫ fila vite quẽ maxime longeua exopto. vt in dies magiſ ac magis felicibus auſpiciꝭ bone littere / & maxime ſacre refloreant/ Huttenus quia nihil eſt viſus cecutientibus popularis litterationis admiratoribus Neminis nihil peperit. Quẽ te Frobenio noſtro publicandum iterum ſi tibi viſum fuerit tradere velim/ Mittam eius de vita aulica dialogum q̃ꝫprimum prodierit in lucem . Vale iterum ex Auguſta Vindelicie pridie kalendas. Septembris Anno poſt partum virginis matris. M. D. XVIII.

ORATIO.

VENIMVS A REGE NOSTRO/SAcratiſſime Imperator ad hũc celeberrimũ Conuentũ/ quem ſolita uigilantia tua ꝓ ſalute Chriſtiani ſtatus Eque comendate ut opportune. hoc loco . & tp̃e inſtituere curaſti. Acturi. M^tis. Regie. & ampliſſimorũ eius dominiorũ. noĩe/ que ad ſanctã expeditionẽ gñalem. contra ĩmaniſſimos Thurcas, totiens propoſitã cõmode attinebunt/ ¶ Quantum vero neceſſarie ſint. ſimulqꝫ cum uita oĩm noſtrũ deſideratiſſime/ preparationes iſte. Criſtianorũ coadunatis uiribus/hoſtis aucta potentia teſtatur/Iam annos circiter ſeptuaginta. poſt infelicem & calamitoſam. biſantiꝭ captionẽ/ que patulã ad nos hoſtibus ianuam prebuit/nihil aliud audimus. q̃ꝫ clades atqꝫ excidia continua Chriſtianorũ a Thurcis/ Et dũ oẽs ad reſiſtendũ. ut par eſſet/ conſurgere negligimus/ Tot principes cum ſubditis ſuis/ tot reges cum eorũ populis Tot deniqꝫ regna ditiſſima. cum magna iniuria religionis noſtre/& maxima indignitate criſtiani impiꝭ/miſerabiliter deleta ſunt/Que ſingillatim enumerare/dolor ꝑfecto merore plenus prohibet/Quandoquidem neqꝫ ea me referre. neqꝫ vos audire. ſiccis oculis liceret / Capita utcumqꝫ decerpam. Nonne uidemus Aſiam uniuerſam, que e tribus orbis triangulis maior eſt. hiꝭ & aliꝭ infidelibus occupatam? Affricam fere totã, impiꝭ ac ſceleratis eorũ manibus. deſolatã? Europe magnã partẽ. tot incendiꝭ. & aſſiduis uaſtationibus. debilitatã? & hucuſqꝫ dormitauim⁹ Sed neqꝫ his contentus hoſtis. ut forcior fieret

Egypti & Syriȩ regem, quem Solthanum dicunt, aggressus superauit, Totiusq; Syriæ & Egypti, ea uictoria (Sed & Ierosolimæ matris nostræ vbi salus orta est) vnicum se dominū constituit. Et altero fere imperio / longe ante formidabilē potentiam suam, auxit. Nos uero torpemus & bellis intestinis, plus insolenter q̄ necessario exagitati, gladijs nostris, domesticos fidei, aut potius nos ipsos, detestanda malignitate confodimus. Nec prophetæ sapientis uerba, quȩ aduersus nos tanq̄ Ethnicos, clamitāt attenduntur / dignaq; facinori supplicia annuntiant. Ipsi inquit contra sanguinem suum insidiantur, & infra. Ego uero, dū eis repentina ingruerit calamitas, non exaudiā. Parat nunc in Christianos, terra mariq; arma sua / instat Turcharum framea, capiti & collis nostris / & adhuc osci tamus, uixq; ad pacem mutuo amplectendam, tanta peri culi magnitudine urgente / mentes componere volumus Leone sanctissimo, id dies noctesq; curante / hortāt nos hostis / excitat a somno. Cōmonefacit desides. Torpentes terret / dum iampridem ad hostia Tiberina / nunc uero ante paucos menses / circū Rachanati mœnia / & hisce iam diebus / dum hic agimus / iterum ad Ostiȩ portus / ferro & sanguine debachatus sit. Nos tamē fatis sic uolentibus omnia hȩc quæ ultimū omnibus exitium minantur, ridi culū putamus / ut iam illud diui Petri naufragātis / dum sibi in fluctibus dexteram dari poposcit & meruit / dice re libeat. Salua nos domine, perimus. ¶ Collegerat similem conuentū se. re. charissimus genitor tuus / post insperatam carniolȩ suæ depopulationem. Multa illic in eam sententiam a uiris doctissimis declamata sunt. Multa etiā Prophetico quodam spiritu prȩdicta / nisi tunc instantibus / & euidentissimis periculis / aliter prouisum fuisset. Quæ omnia flebilis tandem effectus compleuit. Cum nulla consulta inuicem / & constituta nulla / suo ordine ut necessitas postulabat / debitæ executioni mandarentur. Et omnis rei benegerendæ cōmoditas / simul cum tempore / amissa sit turpiter / aut neglecta. Nunc iterum Cesar inuictissime / pro dignitate & debito tuo / conuentum hunc bono ceptum omine / diligenter prosequeris / ut labenti reipub. Christianæ efficaci opera subuenire possis. Et iuste quidem / sic enim christianorum imperator / repariter constabis & nomine, dum hij qui tuo subsunt im perio / a Cȩsare suo / adiuti fuerint & defensi. Quam equi dem deliberationem / multo iam tempore / pro connata animi tui magnitudine conceperas. Qui annis his proximis / tres christianos Reges potentissimos / in Austriȩ tuȩ urbe primaria / tum splendide / tum honorifice tecum ha bueris / fœdereq; simul immaculata fidē percusso / plura cum eis in rem Christianam / mutuis tractasti consilijs. Quod reuera pro singulari gloria tua / omnium ora passim predicare non desistent / pluresq; adamantinis scriptis perpetuare curabunt. Neq; enim parens tuus, neq; Cȩ sares alij / tantū actum / triumphis Octauij merito equandū / pro suo unq̄ desiderio efficere poterant. Omittimꝰ nunc chateruam immensam uictoriarū tuarum quæ tibi semp optatis ubiq; successibus respondebat, ut quilibet bonȩ mentis, metiri ex his possit / quȩ & quāta. in arbitrio & moderatione tua consistant. Quin & luce sit clarius.

plus ornamenti imperio.tua prudentia & felicitate allatũ
esse/ꝙ tibi impij Mte .Atqꝫ ideo pater patrie.a tota Ger
manica nacione.que sub celo maior est.merito appellaris
quibus imorari ut uolui/ temporis uetat angustia/ dum
ista uulgata iam sint/& toti mũdo notissima/Tu deinde
tua sponte & uirtute. Regumqꝫ illorũ hortamentis incita
tus/nõ modo in optimũ propositũ . & tua amplitudine
dignũ.deuenisse perhiberis/Sed ultro etiam. totius belli
gerendi.progressum.raciones.ordinẽ. & modũ.concĩne
curasti describere. Tanta pericia Rei militaris.tantoqꝫ studio.&
oim̃ digna consideratione/ut facile appareat.inuentione
hac tua.nedũ Impatoris sũmi. Sed excellentissimi quoqꝫ
armorũ ducis.& animũ fortem. & consiliũ circũspectissi
mũ non deesse/¶Habet rẽ hanc cordi.equa lance. Sedes
sancta.Religionis nostre.caput & magistra, que tot anno
rum conciliũ.feliciter continuãs/ singulares & urgentissi-
mas admonitiones / qualibet sessione.ad hunc effectum
instituere solebas/ Vbi etiam Thurcarũ tela. pectoribus
suis infixa . Episcopi declamantes. ostendere visi sunt/ut
non verbis tantum . sed rebus & sanguine ipso . punge-
rent segniciem nostrã/ & deiectos christianorũ animos.
quantũ possent erigerent/ Cuius nauicule gubernator.ve
rum se Leonem in his prestat/quippe qui salutiferos ru-
gitus/& uigilantissimas cogitationes suas/ Summoqꝫ &
uero pastore dignas/ad hoc vnum conuertit/ut cõmuni
potentia/tantis periculis/ ultimũ iam interitũ secũ feren-
tibus/quantocius succurratur/Que omnia dignissimi hij
legati. Sanctitatis sue. magis abunde explicarunt/ Recte

gubernabant populũ dei . Moyses & Aaron. Dauid &
Nathan. Pluresqꝫ Romani pontifices.cum Impatoribus
christianis / iuncta simul gracia. utraqꝫ potestas/Binum
nobis reliquit gladiũ.transiturus ad patrem.Saluator no
ster/Bina coluerũt elementa Perse.Ignem & aquã/ Duo
bus & nos saluamur.fide & opere/ Curabis & tu Cesar
inclite.cum Leone sanctissimo/ utroqꝫ iuncto gladio/eri
pere de faucibus inimicorum/ & tot calamitatibus. oues
Christi/ Inconsutilem enim tunicam suam representatis/
que sub hoc tempore uestro. non absre profecto.inuen-
ta est/ Adhibebit ignem orationis.& spiritũ fortitudinis
benedictũ sacerdociũ;neqꝫ inpensa deerit/Tu aquam nõ
gelidam/sed feruentissime defensionis . cũ regibus chri-
stianis.indefesse suggeres/ fidemqꝫ nostrã & spem om-
niũ.opere adimplebis.ut a ferocitate Turchi.salui simus.
Vnica namqꝫ est gloria.penates nostros.& Religionem
in qua nati sumus. tueri & defendere/ pro qua iam.om-
nes maiores tui . tot Reges & Cesares.sanctorũ nonnulli
Cathologo asscripti/felices & candidissime anime.plura
bella in Europa & asia.gloriose susceperunt. Qui semper
magnanimitate ingenita.aliena querere.non sua amittere
didicerant/Gignit nos natura misere . viuimus demum
tot onusti curis . Et tanqꝫ flos cito arescimus. decidimus
tandẽ & morimur / Solus is diu uiuere perhibetur / qui
dum uita excesserit / perpetuam sui nominis.bene gestis
aut factis.memoriã propagauerit/ Quo fit . ut adsimus
absentes.mortuiqꝫ uiuamus/ Tritum fuit Adagiũ apud
veteres. pulchrũ mori. decorat uitam/ Quod plurimi ut

patriam conseruassent/corpus/ simul & animam deuo-
uentes/uiuis effectibus comprobarũt. Tu itidem sacratis-
sime Imperator/ut tui secretiores referunt priora de chri
stiano statu secum repetens/& futura ante oculos ponens
mente ut sit liberiore/dicere soles/nullũ mortis genus te
gratius excipere uelle/q̃ quod in castris militaribus/con
tra infideles/ad uirentes campos fęliciter eueniret. O uir
tus animi cõmendatissima/ sic corporis robori tanti prin
cipis insita & coniuncta. Non hominis profecto delibe-
ratio ista est/ sed numinis uox quædam / & solo digna
Cęsare/dum non lectum Eburneũ. Non sericeum pului-
nar. Non auratũ cubiculũ/sed prata uirentia/& fenũ ru-
sticum pro delicijs regalibus exposcas/ut debito imperia
li/quo totæ christianitati teneris/ingenue satisfacias, pro
quo tibi omnes/mentem sanam in corpore sano/ uitæq̃
diuturnitatem precabuntur. Et ut in hoc tam gloriosissi-
mo proposito/animo inconcusso persistas/ erectis in cœ
lum palmis/attentius orabunt. ¶ Sed iam factis res ag-
gredienda foret/cõstantiq̃ pectore/ sine omni ulteriore
cunctatione prosequenda/ post tot concilia & decreta
multa. Post tot conuentus & exhortationes uarias/post
tot instructiones & tractatus plurimos/armis tandem
non argumẽtis opus est. Iam enim de his tam crebris, sed
uanis aut nullis cõsultationibus & preparamentis nostris
(ut quidã Mediolanensis ex Turcia profugus nuper in
conspectu regis nr̃i retulit)sepius dicit Thurc⁹. admodũ
subsanãtis. cõsulant xp̃iani cõsulant. & ego faciã Quod re

ipsa. & stupendis indies uictorijs demonstrat / Nos si
ueri cristiani sumus. quemadmodũ Thurcus in dedecus potius
nostrum affirmat. Christi fidem. ad sanguinẽ usq̃. men-
te intrepida. nõ ostentatione solũ. sed affectibus sinceris
obseruare. tueri. & quantũ in nobis est manutenere debe
mus/ Quoadusq̃ uita nostra. cristiano aduersabitur no-
mini? ut qui Christũ imitari. pro Christo nos opponere.
Religionis uinculo arctamur/Contra eius legem. Cõtra
oues suas. Contra ipsum Christũ. ignauia. arrogantia. &
excessibus nostris. in celum usq̃ cum gigantibus. letife-
ras sagittas. impudenter dirigimus/ De locis certamus.
publica negligentes/ Hostis uero nos. & nostra omnia.
ac loca simul. deglutire cõtendit/ Vnum hoc conclamatũ
est Turchas consilijs quibuscunq̃ non conuertemus / si
armis non uincemus/que diuini verbi Concionatoribus
elucidanda relinquo / Quandoquidem multa nunc est
messis. & operarij multi ¶ Neq̃ id deterreat/ q̄ tam lon
go tempore/orientali imperio. hostis crudelitas potita sit
& desidia nostra. eius potentia sic increuerit/ ut firmata
esse uideatur Ad occasum intueri volenti. possibilia omĩa
& facillima comperiet/Cum Sarracenorũ imanitas. Gra
natam & magnam hispanie partem. supra septingentos
años. hereditario admodũ iure possederit/At ferdinãdi
Regis victoriosissimi constantia / Reginæq̃ Elizabeth
deuotione/& suorũ fortitudine/paucis annis. nedũ recu
perata sunt omnia/sed tota infideliũ potentia/ nõ a regni
solum finibus abacta est/ Verum adusq̃ inferiora Mau
ritanię littora/cũ perhenni illius Regis gloria eiecta. Ille

uero proprijs tantum uiribus, & unica ſuorum manu, ſtrennue hæc geſſit. Tu cõmune bellum paras, & generalem (ut aiunt) expeditionem, tua opera, conſilio, & auſpicijs, Regumqꝫ omnium aſſenſu. & horum prudentiſſimorum principum conſilio (qui tuo lateri tanqꝫ validiſſimæ columnæ adhęrent) inſtituere debes. Quis oro, tot Regibus & Principibus, tanqꝫ numeroſę multitudini, reſiſtere poterit? dum & pacem exulantẽ multiſqꝫ ante ſeculis, inter Chriſtianos deſideratam, nũc iam cõmodiſſime pro tui & Leonis animi ſatiſfactione, reſtitutam uides, & nouo quodam quinquennali fœdere, cum omnium qui bonæ uoluntatis ſunt gratitudine, firmatam intueris, ut nil eſt amplius, quod ad rem propoſitam, fœliciter gerendam deſit, aut quod impedire poſſit. ¶ Non deerit uotis tuis, & Leonis ſanctiſſimi. Sereniſſimus Rex noſter cum omnibus dominijs ſuis, & tota illa Septemtrionis ora, modo bellis, alijs, quibus continuo impetitur, finem optatum imponere poſſit. Quos uero hoſtes regnũ noſtrum habeat, & quibus difficultatibus. Rex ille bellicoſiſſimus detinetur, pauciſſimis explicabo, ne pijs auribus faſtidij prebeam offendiculum, Notum eſt hac ętate noſtra, Sigiſmundi nomẽ celebre, longe lateqꝫ plurimis uictorijs, fama refertiſſima peruolante. Nolo nunc Genealogiam & ortum clariſſimi regis texere, quæ tuæ celſitudini / & his omnibus ſatis cognita eſſe debent, Caſimirea domus eſt / quæ regnare ſemper didicit, & uincere / præſentiam matura pulchritudine, & aſpectu iucundiſſimo decoram, tu noſti / ita ex omni parte compoſitam, proce-

reqꝫ grauitati coniunctam / ut ad Maieſtatẽ ipſam, natã eſſe uideatur / Hic auito paternoqꝫ & fratrũ regno, ſenatu uocante ſuccedens / bello fortiſſimum / pace uero ſplendidiſſimum, ſe preſtitit / & reddit. Quippe qui incomparabili iuſticia / clementia / & liberalitate, ſic apud ſuos omnes charus eſt / ſic eorum affectus / æquitate / & manſuetudine / ac modeſtiſſimis legibus, in ſe deuinxit / ut inter tot bellorũ tumultus / nõ quod ex veteri inſtituto ſolitũ eſt, ſed quod rex ipſe precipit / aut nutu ſolo deſignat, illico a ſuis omnibus / cũ ſumma animi alacritate perficitur, Quę profecto ſuprema laus regũ eſt / dum quiſqꝫ ſubiectiõis ſuæ debitũ / amore illectus / non timore perculſus, ſerena fronte & libera exequitur, idqꝫ efficit / ut dum Scythæ fugaces (quos noſtri Tartaros uocant) ſubito interdum & inſperate / fines noſtros irruãt / mox nobilitas e centro regni primaria / benignitati principis ſatiſfaciẽs / uitam propriam. & ſalutem, mera ipſorũ uirtute. deuouere / & in media uſqꝫ hoſtium agmina. obijcere non metuat / ſpem reponens firmiſſimam. in optimi regis munificentia / qui benemerita cuiuſqꝫ. dignis prœmijs excitare conſueuit.

¶ Vrgetur namqꝫ multis hoſtibus. regnum illud ampliſſimũ / Tribus a parte una. Scytharũ ducibus potentiſſimis / multa Centena millia bellatorum. in ſtatione campeſtri ſecũ ducentibus / qui ſe etiam Cæſares dicunt / uno Theodoſiæ propinquo. poſt Boriſtenem. ad latus maris pontici. in Taurica reſidente / alter circum Tanaym. & paludem Meotidem. loca tenet / & is in manibus regis eſt /

Tertij sunt remotiores. Asiatici/ uastissimam incolentes solitudinem. & latissimos. tenentes campos/ hij omnes repentinis incursionibus. Regnum depredari. & cõtinue defatigari non cessant/famem. sitim. estum. & algorem. ac omnem inediam cõtemnentes/ Sepius etiam Turchis iuncti. Qui Monocastum & Licostomum occuparunt. maiora & horrenda damna nostris inferunt/ Turcharũ enim nutu. Scythe omnes dependent. dum eadem Secta sit/ Machometicis simul erroribus implicata. E quibus plane deprehendi potest. facilius Catulos a maternis uberibus. quam Tartharos a Turchorũ assistentia. diuelli posse. Qui nunc etiam contra regem Persarum. optatas viginti millium Equitum. suppetias tulerunt/ de his Rex noster multas & insignes reportauit victorias/ vt arces & loca regni munitissima ostendunt. Quæ pacis tempore. pro sui nominis ĩmortalitate. ornatissime restaurat. Vbi Scytharum cathenate acies. Latericio in muris erigendis certamine. quottidie congredi videntur. Est & alter hostis non minor. ad rigentem Arcton. citra mare glaciale consistens. Roxolanorũ dux/ quem nos Moscum dicimus/ sola perfidia & detestando scismate famosus. Is partem regni Lithuanorum videlicet prouinciam. magno etiam bellorum motu. turbat indies. Sed & hunc Rex noster. patrocinante iustitia. fudit sepius/ eiusque potentiam. triginta millibus in loco cesis. profligauit/ quamplurimis primoribus ad vincula coniectis/ qui in omnibus Lithuaniæ castris. arctissima detinentur custodia. Multis etiam alijs captiuorum millibus. per vniuersum fere orbem. varijs Christianorũ principibus. Mancipiorũ loco dono datis. ¶ Iamque cruentum hoc bellum. decenniũ superauit dum sint. qui eas discordias. seminent. concitent. & turpiter alere non verentur. Sed proh dolor: non pudet etiam Religionis professores. tantorũ malorum auctores. & faces esse/ qui litteris & nuncijs. ad eam rem fouendam. magisque irritandam. terra & mari. sursum ac deorsum cursitant/ ut Reges & Principes. alioquin forte quieturos. ad pugnam inflamment. Salutis insigne. & candidam innocentie vestem deferunt/ tanque pacis amatores/ & fratrum perniciem sitiũt/ bellorumque fomitem. & totam causam prestant. hij sunt. qui loquunt pacem cum proximo suo mala autẽ in cordibus eorum. Sed reuera deus fucis non illuditur. Breui nanque eis secundum nequitiam adinuentionum ipsorum retribuet. Tuæ vero sacratissime integritatis studium, erga se, & statum suum pacandũ, cognitũ habet Rex noster, pro qua beniuolentia, te vt parentem alterum, obseruat, veneratur, & colit, vellecque vicissim eius M^tem omni opera & facultate eniti, ut quacunque occasiõe, & modis, tuæ celsitudini mutuo gratificari, & eque fraternum officium prestare possit. ¶ Et ut finem dictis imponam, his hostibus & quidem assiduis. Regnum nostrum, a tricentis pene annis premitur. Verum suo ere tantũ, suo milite, & maximis laboribus, totam hanc belli molem sustinuit, nemine Christianorũ Principum suffragante. Spe alebamur continua, & nudis semper pollicitationibus detinebamur, sumptibus & humeris nostris vicina hucusque ocia fouebamus, ut iam tanque defessi & im-

becilles/a maioribus impenſis continere noſ poſſemus, & deberemus merito. Nunc tamen ut priuatos effectus, publica uincat utilitas. Expeditionẽ hanc generalem cõmendat ſummopere, & approbat, ſereniſſimus Rex noſter. Laudat modũ de colligendo neruo bellico, & exercitu congregando Quẽ ſanctiſſimus dñs noſter & tuę celſitudinis prouidentia conſtituit. Aliiq; Reges & Principes Chriſtiani proponũt. Sed neq; de eo pronunc Mtem Regiam cum ſenatu & ſubditis ſuis, quicq; decernere potuiſſe/inter domeſticas difficultates/ & bellicam occupationem, cum ea quam nemini hoſtilitate/ quibus aliqua ex parte, utcunq; compoſitis, & deliberatione huius digniſſimi conuentus procedente, mox maieſtatem ſuam, & de colligendo nummo, & de ſcribendo milite, in regno & dominiis ſuis, itidem conſtituere uelle. Nec pretermiſſuram quicq;, quæ uires eius, ac Regni, & dominiorum ſuorum ferre poterint. Et quæ ad tam ſanctum, diuq; deſideratum opus pertinebunt, dumodo aliquando cũ effectu aliquo. Chriſtianę ſaluti conſulatur/pro qua ut uerbis utar regiis, & theſauros omnes, & ſanguinem ipſum cum uita, effundere parata eſt. ¶ Perge igitur quo cepiſti, ſacratiſſime Imperator, & tot ac tantis glorioſiſſimis triumphis tuis, unicum hunc, qui cunctos alios ſuperabit, apponere cõtende, ut utriuſq; Imperii habenas. Chriſtiani omnes, te moderantẽ aſpiciant, & lętentur. Vinces proculdubio in ſigno crucis, hoſtes teterrimos, profligabis cum tanto apparatu & omnium potentiam. Turchas impios. exterminabis cum Leone ſanctiſſimo & tot Regibus ſpurciſſimos infideles, & ad ultimos uſq; fines terrę, tanq; Chriſto alienos propulſabis, ut qui te Auguſtũ in Auguſta tua. & menſe hoc Auguſti, auguſte comperimus, poſt multas de infidelibus partas uictorias, Machometiq; deleto nomine. Auguſtiſſimũ tandem uideamus Iter autem parabit & diriget dominus, cuius res agitur. Carmine Prophetico atteſtante. Reuela domino uiam tuam, & ſpera in eo, & ipſe faciet.

F I N I S.

¶ Impreſſum Auguſtæ Vindelicorũ
in officina Millerana.

¶ Aderant in hoc conuentu tres reuerendiſs. dñi Cardinales, Caietanus, Gurcenſis, & Maguntinus. Pluresq; Regum Oratores, & omnes fęre Germaniæ Duces, cum magna parte Epiſcoporum & nobilitatis ſuę primarię. Qualis in Imperio ſupra triginta annos uiſus nõ eſt

Ioannes Miller.

ERRATA

Fol. tertio facie prima linea 8 ſit, lege fuit. Et infra li 25. Omittimus lege obmitto, & 27. mdebãt. Fol eodẽ fa. 2. li. 10. deſcribere (deeſt) curaſti. Infra li. 18. ſolebat nõ ſolebas. Fol. 5. facie. 1 linea. 2. Thurcus in dedecus (abeſt) potius. Fol. eodem. fa. 2 li. 13. nil. lege, nihil. Fol. 6. fa. 2. li. 4. defatigare, nõ defatigari. Lithuanorũ, & Lithuanię, u poſt th, non n. Fol. penulti. fa. 2. linea. 11. nemini. lege, memini. Infra linea penul, potentiam, lege potentia.

Pro D. H. Vilkanowski Archi
diacono et administratore ploren

cibus spurcissimos infideles, & ad ultimos usque fines te
rrarum pro Christo alacres propugnabis, ut quae Augusti
[illegible] augustana. & nomen hoc Augusti augustae compen
mus, post multas de infidelibus partas victorias, Vladi
mirique delecto nomine, Augustissimum tandem videamus
[illegible] autem pacatis [illegible] dirigat dominus, cuius res agitur.
[illegible] Prophetico [illegible] [illegible] domino [illegible]
tam, & opera in eo, & ipse faciet.

FINIS.

[illegible] Imperatori Augusto Vladislao
[illegible]

[illegible]

Ioannes Mylius.

ERRATA

[illegible]

